

bcn
classics

Palau de la Música
L'Auditori

22/23

13
04
23

L'AUDITORI

Pablo Sainz-Villegas
Orquestra Nacional de Bèlgica
Josep Vicent

Belgian National Orchestra

(Orquestra Nacional de Bèlgica)

Director titular: **Josep Vicent**

Guitarrista: **Pablo Sainz-Villegas**

13 d'abril de 2023 a les 20h, a L'Auditori

Durada aproximada: 83 minuts amb mitja part inclosa

bcn
classics

Palau de la Música
L'Auditori

22/23

César Franck (1822-1890)

Le chasseur maudit

15'

Joaquín Rodrigo (1901-1999)

Concierto de Aranjuez

23'

Allegro con spirito

Adagio

Allegro gentile

Guitarrista: **Pablo Sainz-Villegas**

Pausa 15 minuts

Maurice Ravel (1875-1937)

La valse

15'

Maurice Ravel (1875-1937)

Bolero

15'

Pablo Sainz-Villegas

Guitarrista

Pablo Sainz-Villegas ha estat aplaudit per la premsa internacional per la seva «virtuosa i commovedora interpretació, d'una exuberància irresistible i un ventall de colors vius» *The New York Times*.

Des del seu debut al Lincoln Center amb la Filharmònica de Nova York, ha esdevingut un referent de la guitarra simfònica actual tocant amb directors i orquestres com les filharmòniques de Los Angeles, Boston, San Francisco, Toronto i Israel i les orquestres nacionals de França i d'Espanya, i actuant al Carnegie Hall de Nova York, la Philharmonie de Berlín, el Concertgebouw d'Amsterdam, l'Auditorio Nacional de Madrid i el Suntory Hall de Tòquio.

Destaquen la seva interpretació del *Concierto de Aranjuez* amb l'Orquestra Filharmònica de Berlín i el seu director titular, Kirill Petrenko, retransmès a Europa pel canal de televisió Arte, el Concert dels Premis Princesa d'Astúries i la seva participació a la Gala del Metropolitan Opera al Palau de Versalles. És el creador i director artístic de La Rioja Festival, iniciativa nascuda el 2022.

Entre els seus compromisos per a la temporada 2022-2023 hi ha una gira per Espanya amb els Berliner Barock Solisten i Roberto González Monjas, recitals amb la mezzosoprano Isabel Leonard als EUA i una gira per Suïssa amb l'Orquestra de la Comunitat de Madrid i Marzena Diakun. Igualment, tornarà a presentar-se amb l'Orquestra Simfònica de Chicago i la Simfònica de Melbourne. Debutarà amb l'Orquestra de Cambra Escocesa al Festival de Canàries i farà una gira per Espanya amb l'Orquestra Nacional de Bèlgica. Per Cap d'Any participarà en un concert amb l'Orquestra Filharmònica Txeca juntament amb Juanjo Mena.

Pablo Sainz-Villegas ha estat guardonat amb més de trenta premis internacionals, inclòs l'Andrés Segovia, el Galardón a las Artes Riojanas, el Premio Ojo Crítico de RNE i el Trelles Villademoros, concedit pel Real Cuerpo de la Nobleza del Principat d'Astúries. És doctor honoris causa per la Universitat de La Rioja, ha tocat per a líders mundials com el dalai-lama. Com un entusiasta impulsor del desenvolupament de nou repertori, ha realitzat nombroses estrenes mundials, com ara la primera obra escrita per a guitarra de John Williams, a més del duet escrit pel mateix compositor per a Yo-Yo Ma i Pablo, "Prayer for Peace".

Pablo Sainz-Villegas va néixer a la Rioja i des de l'any 2001 viu a Nova York.

Orquestra Nacional de Bèlgica

L'Orquestra Nacional de Bèlgica (Belgian National Orchestra), fundada el 1936, és el soci privilegiat de Bozar. Durant els últims cinc anys, l'orquestra ha estat dirigida pel seu director titular, l'estatunidenc Hugh Wolff. Des del setembre de 2022 el succeeixen el director titular Antony Hermus, el primer director invitat Roberto González-Monjas i el director associat Michael Schönwandt.

La missió de l'Orquestra Nacional de Bèlgica es reflecteix també en la seva col·laboració amb nombrosos participants. Plegats, proporcionen totes les oportunitats possibles a talents prometedors per desenvolupar el seu potencial al màxim. Brussel·les és un lloc ideal per fer-ho. En aquesta cruïlla de cultures i capital d'Europa, estimula la química a través de la innovació i l'experimentació.

L'Orquestra Nacional de Bèlgica ha obtingut un lloc privilegiat en el món cultural. A causa de la cuidada elecció dels seus programes, posa l'accent principalment en obres prestigioses i innovadores, però també en el descobriment de partitures menys conegudes. D'aquesta manera, manté un fascinant diàleg amb un públic variat.

L'Orquestra Nacional de Bèlgica col·labora amb solistes de renom internacional entre els que cal destacar a Hilary Hahn, Thomas Hampson, Angela Gheorghiu, Jean-Yves Thibaudet i Truls Mørk.

L'Orquestra Nacional de Bèlgica també inverteix en la futura generació d'oients i no defuig projectes innovadors, com amb l'artista de pop-rock Ozark Henry i recentment amb Stromae pel seu nou àlbum "Multitude". La seva premiada discografia, principalment sota el segell Fuga Libera, inclou sis gravacions dirigides pel seu antic director titular Walter Weller.

Josep Vicent

Director

Ha estat al capdavant d'alguns dels conjunts simfònics més prestigiosos d'Espanya i del món: London Symphony, les orquestres filharmòniques d'Eslovènia i Rotterdam, Orchestre de Chambre de Paris, Royal Philharmonic, HET Residentie Orkest, Radio Filharmonisch Orkest d'Holanda, Royal Liverpool Philharmonic, Orquestra de Kiiv, Leipzig Gewandhausorchester, les orquestres del Teatre Mariinski, Teatro Real, Teatre Royal de La Monnaie, New World Symphony, les orquestres de Durban i d'Alvèrnia i les orquestres simfòniques nacionals de Bèlgica, Xile, l'Uruguai i el Brasil.

Des de 2015-2016 és director artístic i musical de l'ADDA i director titular de l'ADDA Simfònica. Va ser director titular de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears i The World Orchestra de 2005 a 2015, amb qui va fer quinze gires per quatre continents.

Ha dirigit produccions operístiques al Teatro Real de Madrid, al Teatre del Liceu, a l'Òpera de Leipzig o al Teatro de la Maestranza de Sevilla, entre d'altres. Treballa com a director musical amb La Fura del Baus des de 2014.

Ha estrenat més de cent obres de nova creació i ha estat director artístic del Festival Xenakis, del Festival Nits de la Mediterrània i de l'internacionalment reconegut Amsterdam Percussion Group. Va ser assistent del mestre Alberto Zedda i va ser guardonat amb el Premi de Joventuts Musicals Internacional, el Premi de les Arts «Ciutat de València» 2013 i el Premi «Òscar Esplà» Ciutat d'Alacant. És ambaixador internacional designat per Federico Mayor Zaragoza (Fundació Cultura de Pau).

Durant aquesta temporada torna al Festival Ensembles, al Festival de Ljubljana, i al BOZAR Festival de Brussel·les. També al Festival MITO Itàlia a Milà i Torí amb la Simfònica de Milà. Continua la seva col·laboració amb l'Orquestra Nacional de Bèlgica en gira. Realitza una altra gira a Alemanya i Suïssa amb l'Argovia Philharmonic. Tornarà a l'Orquestra de València i a la Sinfonietta de Cracòvia, Slovenian Philharmonic i a la Philharmonie Zuidnederland on dirigità l'òpera Carmen amb La Fura dels Baus. Aquesta temporada debuta al capdavant de l'Arthur Rubinstein Philharmonie i amb l'ADDA Simfònica dirigitrà La Bohème en una producció d'Emilio Sagi.

Recentment ha debutat amb la Filarmónica de Buenos Aires al Teatro Colón, a l'Opéra de Rouen, i va tornar a l'Orchestre National de Lille i al capdavant de l'OSPA en el concert dels Premis Princesa d'Astúries.

Notes al programa

UN BRILLANT CALIDOSCOPI TÍMBRIC

El concert d'avui aplega quatre obres en les quals el timbre, la sonoritat pròpia de cada instrument, té el paper protagonista. A *Le chasseur maudit* (*El caçador maleït*) els instruments són els que relaten una història, mentre que en les dues obres de Ravel el compositor francès aconsegueix l'exuberància orquestral gràcies a la seva exquisida manera de combinar els instruments. El *Concierto de Aranjuez*, per la seva banda, és la història d'un desafiament tímbric: com aconseguir un diàleg reeixit entre la guitarra i una potent font sonora com és l'orquestra.

Un sonor toc de trompes anunciant una jornada cinegètica ens situa en el relat de *Le chasseur maudit*. El poema simfònic narra la història d'un comte que un diumenge emprèn una jornada de cacera desafiant el mandat del descans dominical. El virtuós compositor i organista César Franck se serveix dels «registres» de l'orquestra per narrar amb sons aquesta balada romàntica alemanya escrita per Gottfried August Bürger.

Després del toc de trompes, els violoncel·lens entonen un dolç fragment *cantabile* que descriu l'idíl·lic paisatge rural i el caminar dels vilatans cap a l'església. Però les trompes trenquen la placidesa dominical, representada per la melodia dels violoncel·lens i les campanes cridant els fidels al servei religiós. Amb aquests elements, Franck planteja la primera part de *Le chasseur maudit*, indicada com «Pacífic paisatge dominical».

Després d'un *tutti* orquestral, s'inicia la segona secció, denominada «La cacera», en la qual tornen les trompes, reconvertides en petició desesperada al comte perquè abandoni les seves intencions cinegètiques, i els instruments de vent de fusta representen la veu col·lectiva dels fidels. L'orquestra comença llavors a perseguir la frenètica cavalcada del noble, que s'endinsa en el bosc. De sobte, tornem a reconèixer, amb variacions, el tema inicial dels violoncel·lens. És Déu, que

espera l'oportunitat de castigar el comte. L'orquestra calla i només s'escolta un trèmol a la corda greu. Ens endinsem, així, en la tercera secció de la peça, la més wagneriana per harmonia i timbre, indicada com «La maledicció». Les trompes toquen amb sordina i el seu timbre queda velat. Els trèmols de la corda serveixen de marc a la maledicció, entonada per trompetes i clarinets, seguits de trombons: el caçador és condemnat a ser eternament perseguit per dimonis. El dramàtic final, indicat com «La cacera dels dimonis», conclou amb un acord orquestral en *staccato*, el darrer panteix del caçador maleït.

El *Concierto de Aranjuez* és una de les obres més populars del segle XX. Va ser la peça que va fer ombra a la resta de la producció de Joaquín Rodrigo, qui va haver d'acceptar el destí de l'obra més enllà de les seves mans. El seu èxit internacional es deu a l'emoció profunda que desprèn el segon moviment, un *Adagio* que ha patit infinitat de versions, algunes de més afortunades que d'altres. Des de les improvisacions flamenques de Paco de Lucía, passant per les versions jazz de Chet Baker i Miles Davies, fins a grans èxits pop, el fragment ha creuat la frontera dels gèneres musicals i ha esdevingut patrimoni de la cultura occidental.

«Un pregon i ininterromput bate, quatre batecs per compàs, manté tot l'edifici sonor d'aquest temps», va escriure Rodrigo sobre el bell *Adagio*, escrit a París a finals de 1938 en circumstàncies difícils per al compositor i la seva esposa. En una altra ocasió va explicar com va sorgir el fragment del seu interior: «Vaig sentir cantar dins meu el tema complet de l'*Adagio*, d'una tirada, sense vacil·lacions i gairebé idèntic al que escoltareu», va relatar Rodrigo. Entre les seves fonts d'inspiració hi ha, molt probablement, una partitura que el compositor admirava profundament i que va poder escoltar, interpretada en una església de París, dos mesos abans d'escriure l'*Adagio*. Es tracta de la *Passió segons sant Mateu*, de J. S. Bach, i concretament de la impressionant ària de súplica *Erbarne Dich, mein Gott* (Tingues pietat, Déu meu).

Però el *Concierto de Aranjuez* és una obra rodona gràcies als seus tres moviments. Rodrigo hi equilibra magistralment les parts de guitarra i orquestra, de tal manera que la massa no aixafa les intervencions solistes. I aquest era el principal repte al qual s'enfrontava el compositor en abordar, instat pel seu amic el guitarrista Regino Sáinz de la Maza, un format innovador a l'època: una obra concertant per a guitarra i orquestra. Des del rítmic *Allegro con spirito* inicial, començat per la guitarra amb una mena de fanfàrria, passant pel cèlebre *Adagio*, fins al ballable *Allegro gentile* final, el *Concierto de Aranjuez* és un lluminós fresc concertant sorgit en temps obscurs.

La idea de Ravel de retre tribut amb un vals anomenat *Viena* a Johann Strauss, el gran compositor de valsos, es remunta a 1906. Però el seu pla va caure en l'oblit, després va esclatar la Primera Guerra Mundial i, finalment, Ravel va reprendre el projecte el 1919 per encàrrec de l'empresari de ballets rus Serguéi Diaghilev. Després del conflicte, la visió que el món tenia d'Àustria ja tenia poc a veure amb els salons dels valsos de Strauss. El tractament musical que Ravel va donar al gènere vienès per excel·lència va suscitar la teoria d'una suposada intenció antiaustríaca per part del compositor, que ell sempre va negar.

Com podem entendre, si no, la forma 'destructiva' amb què Ravel aborda el gènere austrogermànic del vals? El popular ritme ternari sorgeix al principi de l'obra d'un entorn obscur, creat per la corda greu i els fagots. Progressivament es va imposant un brillant, joiós i sensual vals imperial, a la manera dels Strauss. A la darrera secció de l'obra, el *tempo* s'accelera, l'orquestra es fa més poderosa, l'harmonia, cada vegada més cromàtica, i el ritme, cada vegada més complex, fins a acabar salvatgement en un ferotge 4/4.

«És un èxtasi giratori i dansant, quasi al·lucinatori, un remolí cada vegada més apassionat i esgotador per als ballarins, vençuts i eufòrics per una sola cosa: el vals», va comentar Ravel sobre *La Valse*, destacant així la seva intenció purament musical i negant sempre que l'obra tingués un posicionament polític.

«Ravel, és una obra mestra, però no és un ballet... És el retrat d'un ballet, la pintura d'un ballet», va dir sobre l'obra Diaghilev quan la va escoltar per primera vegada, interpretada en un arranjament per a dos pianos. Contrariat, l'empresari rus va rebutjar de portar-la coreografiada a escena i mai més no va tornar a col·laborar amb Ravel. El compositor va publicar la partitura com a «poema coreogràfic» i la peça ha triomfat a les sales de concert.

També amb la finalitat de convertir-se en ballet, el 1928 va sorgir l'obra més famosa de Ravel, el seu *Bolero*, un encàrrec per a la companyia d'Ida Rubinstein, qui va demanar al compositor un «ballet espanyol». Aquesta vegada, l'obra sí que va arribar a estrenar-se escènica, amb la mateixa Ida Rubinstein com a protagonista i vint joves ballarins.

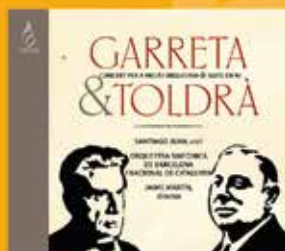
El característic ritme *ostinato* de l'obra, marcat per la caixa o tambor militar, i els seus dos suggeridors temes melòdics, amb reminiscències hispanoàrabs, són idonis per ser coreografiats. L'originalitat de la música i els lascius moviments d'Ida Rubinstein damunt l'escenari van causar sensació entre el públic parisenc.

Però el cert és que on la peça ha fet furor ha estat a les sales de concert: el *Bolero* és una de les obres més programades per orquestres d'arreu del món. I, igual que el *Concierto de Aranjuez*, ha esdevingut patrimoni de la cultura occidental. Existeixen nombroses versions del *Bolero* que han estat utilitzades per a diversos fins, des de pel·lícules fins a publicitat, passant per música ambiental. El mateix Ravel s'hi va referir com un «experiment» en el qual una melodia, lleugerament variada, es repeteix divuit vegades sobre un ritme hipnòtic. La dinàmica, sempre *crescendo*, i l'hàbil utilització dels diferents instruments en cada presentació melòdica desemboquen en l'apoteòsic final orquestral conegut pel públic.

María SANTACECILIA

Compromesos amb el patrimoni musical català

Consulta el nostre catàleg:
www.trito.cat

CUINA OBERTA tots els dies de 13h a 00h

**RESTAURANT OFICIAL DEL
BCNCLÀSSICS**

VINE A SOPAR AMB LA TEVA ENTRADA DEL

CONCERT I ET CONVIDEM A UNA COPA DE CAVA

Passeig Isabel II, 14
08003 Barcelona

@7Portes

www.7portes.com

reserves@7portes.com
Tlf. 93 319 30 33

Egass

barcelona

Fotografia: Marc Cuxart

Joies amb essència

www.egassbarcelona.com

Handmade

© [egassbarcelona](https://www.instagram.com/egassbarcelona)

Perquè
vols

vibrar **d'emoció**
amb tots els sentits

LA VANGUARDIA

bcn
classics

Palau de la Música
L'Auditori

22/23

Propers Concerts

31.05.23

20 H
PALAU DE
LA MÚSICA

La Júpiter de Mozart i l'Heroica de Beethoven

Orchestre des Champs-Élysées
Philippe Herreweghe

Entrades:
bcnclassics.cat

Tel 93 342 61 75

@bcnclassics

07.06.23

20 H
PALAU DE
LA MÚSICA

Les quatre estacions de Verdi i Vivaldi

I musici

CaixaForum

Barcelona

Consulta horaris i reserva
entrades a CaixaForum.org

Viu una
experiència
immersiva

Tria la teva

**BO
LERO**
DE RAVEL

**SYM
PHO
NY**

Fundació "la Caixa"

Cicle BCN Clàssics 22/23

Organitzen:

Amb el suport de:

Col·laboren:

Mitjans oficials:

Troba'ns a:

Enamorats, 35
08013 Barcelona

www.bcnclassics.cat
contacte@bcnclassics.cat
93 342 61 75

@bcnclassics

GAUDIM LA MÚSICA EN SILENCI

MOLTES GRÀCIES!